

студента існує відчуття сором'язливості, вільно висловити свою, відмінну від інших, думку);

- студенти занадто активні (на перший погляд це є дуже бажаною ситуацією, але насправді студенти перестають уважно слухати один одного, група «розпадається» на кілька підгруп, серед яких починається «ділова» суперечка, що як правило шкодить досягненню цілей, про які йшла мова на початку).

Література

1. From Plan to Market. World Development Report 1996, published for the World Bank by Oxford University Press, p. 124—125.

[Metadata, citation and simulation](#)

Library of Vadym Hetman Kyiv National Economic University

зав. кафедри макроекономічного
та державного управління

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЯКІСНОЇ ОСВІТИ

Якість вищої освіти залежить у першу чергу від рівня її інтеграції з наукою. Основним об'єктом провадження результатів наукових досліджень у навчальний процес є навчальна дисципліна, а рівень її науковості слугує індикатором інтеграції науки і освіти. Науковість дисципліни, з одного боку, свідчить про науковий рівень викладача, про те, наскільки він володіє сучасними досягненнями у відповідній галузі економічної науки, які надають дисципліні інноваційний характер і спрямовують її на вирішення майбутніх завдань. З іншого боку, науковість дисципліни є необхідною передумовою для підготовки конкурентоспроможних фахівців, їх здатності вирішувати професійні завдання сучасними методами, опановувати не лише традиційні, а й нові методи роботи.

Завдання щодо підтримання навчальних дисциплін на рівні сучасної науки є особливо актуальним для високо динамічних дисциплін, до яких відносяться, зокрема, дисципліни макроекономічного спрямування. На кафедрі макроекономіки та держав-

ного управління проблема підтримання навчальних дисциплін на рівні сучасної науки вирішується по трьом напрямам. **По-перше**, періодично оновлюються підручники та навчальні посібники, що дає можливість враховувати суттєві зміни, які відбуваються в макроекономічній теорії та практиці. Показовим є підручник по макроекономіці, який уже витримав три видання (1995 р., 1999 р., 2005 р.). **По-друге**, знання старіють швидше ніж друкуються підручники. Тому щорічно на засідання кафедри виноситься звіт керівника відповідної дисципліни про нові результати наукових досліджень, які оприлюднені в науковій літературі за останній період і мають відношення до предмету відповідної дисципліни. **По-третє**, при затвердженні змін до робочої програми на наступний навчальний рік кафедра заслуховує пропозиції керівника кожної дисципліни щодо впровадження результатів наукових досліджень у навчальний процес.

Науковість дисципліни залежить від наукової активності викладача. Сьогодні ця активність у багатьох викладачів є низькою. Реальною науковою роботою займається переважно викладачі, що планують захистити кандидатську або докторську дисертацію. Решта викладачів або зовсім не проводять наукових досліджень, або імітують ці дослідження поверховими публікаціями. Якщо викладач проводить активні наукові дослідження, то він здатний підтримувати дисципліну на рівні вимог сучасної науки і оперативно впроваджувати її досягнення в навчальний процес. Крім того, важливо не лише що подати студенту, а як подати. Викладач — активний науковець має власну позицію і здатний у зрозумілій формі донести її студенту. Викладач, який не проводить наукових досліджень, є нецікавим для студентів, оскільки в процесі спілкування з ним він розмовляє мовою підручника.

Головною причиною низької наукової активності багатьох викладачів є слабка мотивація до наукової роботи. Сьогодні науково пасивні викладачі мають такі ж матеріальні блага, як і ті, що проводять активну наукову роботу. Для посилення мотивації викладачів до наукової роботи можна запропонувати три шляхи. **Перший** — зменшення середньої по кафедрі норми педагогічного навантаження, як мінімум, до 800 годин на рік. Це дасть можливість завідувачу кафедри стимулювати науково активних викладачів зменшенням навантаження до 700 годин за рахунок його збільшення науково пасивним викладачам до 900 годин. **Другий** — посилити мотивацію щодо підвищення результативності роботи викладачів. Сьогодні система стимулювання результативної

роботи викладачів працює лише на 50 %. Зокрема, за результати у сфері підготовки навчальної та навчально-методичної літератури застосовуються спеціальні надбавки. Що стосується результатів наукової роботи, то вони нічим не стимулюються. Цю роль могла б виконувати надбавка за інтенсивність. Сьогодні вона є однаковою для всіх викладачів, але їх наукові результати, які слугують показником інтенсивності їх праці, суттєво відрізняються. Це свідчить про те, що надбавка за інтенсивність у дійсності є соціальною надбавкою і реалізує принцип зрівнялівки. На нашу думку, щоб посилити стимулюючу роль цієї надбавки, її слід трансформувати в надбавку за наукову результативність і встановлювати по викладачам на плановий навчальний рік залежно від їх звіту про результати наукової роботи за попередній навчальний рік. Залежно від трудомісткості та вагомості наукових публікацій її можна диференціювати від 0 до 80 %. **Третій** — запровадити щорічний конкурс серед викладачів у розрізі наукових спеціальностей за кращу наукову публікацію. По результатах конкурсу переможцям встановлювати відповідні одноразові премії.

*С. В. Сагова, канд. екон. наук, доц.,
кафедра бухгалтерського обліку*

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ

Підготовка економічних кадрів потребує докорінної зміни навчального процесу, відходу від традиційних форм проведення лекційних та практичних занять. Актуальною проблемою сьогодення є завдання навчити студента економічно мислити, на практиці самостійно реалізувати управлінські функції обліку, аналізувати соціально-економічні явища. Навчальному процесу треба надати продуктивний, творчий та пошуковий характер.

Навчальна дисципліна «Фінансовий бухгалтерський облік» вивчається в такій послідовності, відображений у навчальному плані: лекції, семінарські (практичні) заняття, самостійна та індивідуальна робота студентів. Традиційний підхід підготовки сту-